

INTERNATIONAL
PRACTICE GROUP

BAKIŞ

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK & BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

Ankara Merkez
Çetin Emec Bulvarı 1364.Sokak No1/1
Balgat-ANKARA-TR
Tel:0312-284 03 35-36
Fax:312-284 36 85
e-posta:info@bakis.com.tr

BAKIŞ MEVZUAT

KONU: Bireysel emeklilik sistemi uygulamasında ana para üzerinden yapılan gelir vergisi tevkifatının iadesi yapılıyor

SAYI: 2012/80

ÖZET:

6327 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle bireysel emeklilik sistemi kapsamında yapılan ödemelerle ilgili GVK'nın 75'inci maddesinde yer alan menkul sermaye iradı tanımı değiştirilmiş ve 29/8/2012 tarihinden itibaren emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleriyle ilgili yapılan ödemelerde sadece irat tutarları üzerinden tevkifat yapılması uygulamasına geçilmesi öngörülmüştür.

Bu kapsamda 7/10/2001 tarihinden sonra akdedilmiş bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleriyle ilgili olarak daha önce ödemelerin tamamı üzerinden yapılan gelir vergisi tutarının, ana paraya isabet eden kısmının nasıl iade edileceği 4/7/2012 tarihli ve 83 sayılı Gelir Vergisi Sirkülerinde açıklanmıştır.

GVK'nın 75/2-15 bendi hükmüne göre tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemeler menkul sermaye iradı olarak kabul edilmektedir.

Bireysel emeklilik sistemlerinde herhangi bir nedenle vergi kesintisi gerektirecek süre içerisinde sistemden çıkılması durumunda, nihai vergilendirme özelliği taşıyan kesinti, ödemenin tamamı üzerinden yapılmaktaydı. Bu da uygulamada ihtilaflara neden olmaktadır.

Bu kapsamda 29/6/2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 6 ncı maddesiyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı

değiştirilmiş ayrıca maddeye 16 No'lu fıkra eklenerek bireysel emeklilik sistemi kapsamında yapılan ödemelerin m enkul sermaye iradı olarak tanımı yeniden yapılmıştır.

Yapılan değişiklikle 29/8/2012 tarihinden itibaren emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleriyle ilgili yapılan ödemelerde sadece irat tutarları üzerinden tevkifat yapılması uygulamasına geçilmektedir.

Bu nedenle 6327 sayılı Kanunun eklenen Geçici 1'nci maddede , daha önce ödemelerin tamamı üzerinden kesinti yapılması nedeniyle hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairelerine başvurulması ve dava açılmaması veya açılmış davalardan vazgeçilmesi şartıyla yapılan tahsilatlar 213 sayılı Vergi Usul Kanununun düzeltmeye ilişkin hükümleri uyarınca red ve iade edilmesi esası benimsenmiştir.

Red ve iadelerin nasıl yapılacağı 4/7/2012 tarihli ve 83 sayılı Gelir Vergisi Sirkülerinde açıklanmıştır.

Sirküler ekte verilmiřtir.

Tarih 04/07/2012

Sayı GVK-83/2012-5/Bireysel Emeklilik Sistemi-3

Kapsam

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Gelir Vergisi Sirküleri/83

Konusu : Bireysel emeklilik sistemi ve diğer şahıs sigortalarından ayrılanlara yapılan ödemeler üzerinden kesilen vergilerin anaparaya isabet eden kısmının red ve iade işlemleri

Tarihi : 4/7/2012

Sayı : GVK-83/2012-5/Bireysel Emeklilik Sistemi-3

İlgili olduğu maddeler : Gelir Vergisi Kanunu Madde 75, 94, 6327 Sayılı Kanun Geçici Madde 1

İlgili olduğu kazanç türleri: Menkul Sermaye İradı

1. Giriş

29/6/2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinde yer alan düzenlemelere ilişkin açıklamalar bu Sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. Yasal Düzenleme

6327 sayılı Kanununun 6 ncı maddesiyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki bent ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"15. Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından;

•a) On yıldan az süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlara ödenen irat tutarları,

•b) On yıl süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlar ile vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara ödenen irat tutarları."

"16. Bireysel emeklilik sisteminden;

a) On yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı (28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.),

b) On yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı (4632 sayılı Kanun kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.),

c) Emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı (4632 sayılı Kanun kapsamında bireysel emeklilik hesabına yapılan Devlet katkılarının ödemeye konu olan kısımlarına isabet eden irat tutarı dahil.)."

"Bu maddenin ikinci fıkrasının (15) numaralı bendinde yer alan irat tutarı; varsa fesih ve iştirak kesintisi indirilmeden önceki birikim tutarından, yatırıma yönlendirilen tutar indirilerek bulunur. Aynı fıkranın (16) numaralı bendinde yer alan irat tutarı; hak kazanılan Devlet katkısı ve getirileri dahil ödemeye konu toplam birikim tutarından, (varsa ertelenmiş giriş aidatı indirilmeksizin) ödenen katkı payları ve Devlet katkısının hak edilen kısmı indirilerek bulunur."

Anılan Kanunun 29/8/2012 tarihinde yürürlüğe girecek olan geçici 1 inci maddesi aşağıdaki gibidir;

"GEÇİCİ MADDE 1- (1) 7/10/2001 tarihinden sonra akdedilmiş bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleri ile ilgili olarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemeler üzerinden tevkif edilerek ödenen vergilerin,

31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesine bu Kanunla eklenen dördüncü fıkra hükmüne göre belirlenen menkul sermaye iradı üzerinden bu Kanunun yayımlandığı tarihte yürürlükte olan orana göre hesaplanan tutarı aşan kısmı, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairelerine başvurulması ve dava açılmaması veya açılmış davalardan vazgeçilmesi şartıyla, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun düzeltmeye ilişkin hükümleri uyarınca red ve iade edilir. Bu kapsamda açılan davalardan vazgeçilmesi durumunda, idarece de açılmış davalar sürdürülmez, taraflarca herhangi bir masraf ve vekalet ücreti talep edilemez.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

3. Anapara Tutarları Üzerinden Yapılmış Olan Kesintilerin Red ve İade İşlemleri

6327 sayılı Kanunun 6 ncı ve 9 uncu maddelerinin Gelir Vergisi Kanununun 75 inci ve 94 üncü maddelerinde değişiklik yapan hükümleri ile 29/8/2012 tarihinden itibaren emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleriyle ilgili yapılan ödemelerde sadece irat tutarları üzerinden tevkifat yapılması uygulamasına geçilmektedir.

6327 sayılı Kanunun 29/8/2012 tarihinde yürürlüğe girecek olan geçici 1 inci maddesine göre, 7/10/2001 tarihinden sonra akdedilmiş bireysel emeklilik ve şahıs sigorta poliçeleriyle ilgili olarak anılan geçici maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan anapara tutarları dahil ödemeler üzerinden tevkif edilerek ilgili vergi dairesine ödenen vergilerden irat tutarına isabet eden tutarı aşan kısım, hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairesine müracaat edilmesi halinde 29/8/2012 tarihinden itibaren red ve iade edilebilecektir.

Bu iadenin yapılabilmesi için;

- Hak sahiplerince tevkifatın yatırıldığı vergi dairesine müracaat edilmesi,

- Müracaatın 29/8/2013 tarihinden önce yapılması,

- Tevkifat uygulaması nedeniyle dava açılmaması veya açılmış olan davalardan vazgeçilmesi,

gerekmektedir.

Bu nedenle, hak sahipleri tarafından davanın görüldüğü yargı merciine göre,

- Vergi Mahkemesi nezdinde görülmekte olan davalar için ilgili Vergi Mahkemesine,

- Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraz yoluna gidilmiş olan davalar için ilgili Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığına,

- Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olan davalar için Danıştay Başkanlığına

sürmekte olan davaya ilişkin bilgileri ihtiva eden bir feragat dilekçesiyle başvurularak, söz konusu davadan feragat edilmesi ve feragat edildiğini gösterir şerhli dilekçe örneğinin veya bu belge temin edilemediği takdirde mahkemenin feragat nedeniyle davanın reddine dair vereceği karar örneğinin red ve iade talebiyle birlikte ilgili vergi dairesine ibraz edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, red ve iade başvurularında ilgili sigorta/emeklilik şirketi tarafından tanzim edilen hayat sigortası/bireysel emeklilik poliçesinin bir örneği ile düzenlenmiş olan poliçenin başlangıç ve bitiş tarihleri ile yapılan kesintileri gösteren belgelerin bir örneğinin de ibraz edilmesi gerekmektedir. İlgili vergi dairesine daha önceki tarihlerde yaptıkları başvurularda söz konusu belgeleri teslim etmiş olan mükelleflerin tekrar belge ibraz etmelerine gerek bulunmamaktadır.

Hak sahiplerince bu kapsamda açılan davalardan vazgeçilmesi durumunda, idarece de açılmış davalar sürdürülmeyecek ve taraflarca herhangi bir masraf ve vekalet ücreti talep edilmeyecektir.

Hak sahiplerince yapılan red ve iade talepleri, başvuruda eksiklik bulunmaması koşuluyla, Vergi Usul Kanununun düzeltme zamanaşımı hükümleri dikkate alınarak yerine getirilecektir. Hak sahiplerince daha önceki bir tarihte ilgili vergi dairesine düzeltme başvurusunda bulunmuş olması halinde, düzeltme zamanaşımı hükümlerinin uygulanmasında bu başvuru tarihi dikkate alınacaktır.

Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesine 6327 sayılı Kanunla eklenen fıkra hükmü gereği red ve iade işlemlerine esas irat tutarı; şahıs sigortaları kapsamında yapılan ödemelerde varsa fesih ve işira kesintisi indirilmeden önceki birikim tutarından, yatırıma yönlendirilen tutar indirilerek, bireysel emeklilik sistemi kapsamında yapılan ödemelerde ise ödemeye konu toplam birikim tutarından, (varsa ertelenmiş giriş aidatı indirilmeksizin) ödenen katkı payları indirilerek hesaplanacaktır.

Hesaplanan irat tutarına isabet eden vergi;

- on yıl süreyle prim, aidat veya katkı payı ödemediği ayrılanlara yapılan ödemeler için %15,
- on yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile diğer sandık ve sigortalardan on yıl süreyle prim veya aidat ödeyenlere ve vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler için %10,
- bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler için %5

oranı dikkate alınmak suretiyle tespit edilecektir. İrat tutarına isabet eden vergi tutarını aşan, diğer bir ifadeyle irat hesaplandıktan sonra kalan anapara tutarına isabet eden tevkif edilmiş ve ödenmiş vergi tutarı 29/8/2012 tarihinden itibaren hak sahiplerine red ve iade edilebilecektir.

Duyurulur.

BAKIŞ YMM VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

İLHAN ALKILIÇ